

KS. WALDEMAR W. ŻUREK – LUBLIN

OŚRODEK ARCHIWÓW BIBLIOTEK I MUZEÓW KOŚCIELNYCH KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO JANA PAWŁA II W MIJAJĄCYM PÓLWIECZU

Początki działalności Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych sięgają ostatniego półwiecza. Dnia 20 XII 1956 r. Senat Akademicki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego powołał do życia tę jednostkę naukową. Swoją działalność podjął on z początkiem roku 1957, działając początkowo w ramach Biblioteki Uniwersyteckiej KUL. Na jego powstanie wpłynęło kilka okoliczności¹.

Ówczesny ordynariusz lubelski, biskup Stefan Wyszyński, przekazał gmach przedwojennej Akcji Katolickiej w Lublinie przy ul. Chopina 29 na bibliotekę dla uniwersytetu katolickiego. Kierownictwo tej biblioteki przejął od 1950 r. o. Romuald Gustaw OFM. To on i z inspiracji już prymasa Stefana Wyszyńskiego zainicjował organizowanie specjalistycznych kursów dla bibliotekarzy kościelnych. Pierwszy taki kurs, planowany na wrzesień 1953 r. w Krakowie, nie odbył się. Ten plan zrealizowano dopiero w sierpniu 1955 r. w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL, mimo uwięzienia prymasa (25 IX 1953). Jego uczestnicy zredagowali postulat utworzenia przy Bibliotece KUL „ośrodka informacji i poradnictwa dla bibliotek kościelnych w całym kraju”². Senacka Komisja Biblioteczna na posiedzeniu 9 XI 1955 r. uznała potrzebę utworzenia takiego ośrodka dla potrzeb kościelnych i uniwersytetu, ale przy wsparciu materialnym diecezji i zakonów.

Dnia 6 XII 1955 r. dyrekcja Biblioteki Uniwersyteckiej KUL poinformowała listownie przewodniczącego Episkopatu Polski, biskupa Michała Klepacza o powołaniu na uniwersytecie ośrodka, skupiającego początkowo bibliotekarzy kościelnych. Wkrótce potem w Episkopacie Polski przedstawiono zamiar poszerzenia działalności ośrodka o archiwa i muzea kościelne. Episkopat Polski przyjął pozytywnie inicjatywę dyrektora biblioteki o. Gustawa, który dnia 27 VIII 1956 r.

¹ Opracowanie monograficzne o Ośrodku ABMK: M. Dębowska, *Ośrodek Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II 1956-2006*, Lublin 2006.

² *Ośrodek Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych*, „Archiwa Biblioteki i Muzea Kościelne”, 1 (1959/1960) z. 1, s. 12.

zreferował swe plany na Konferencji Episkopatu w Częstochowie. Biskupi zadeklarowali ze swej strony wsparcie finansowe tej inicjatywy. Jeszcze w tym samym roku doszło do pierwszego spotkania archiwistów kościelnych w Lublinie. Tak więc po październiku 1956 r. zaistniały w naszym kraju warunki do powstania Ośrodka Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych w KUL³.

Wybrany 8 XI 1956 r. nowy rektor uczelni, ks. prof. Marian Rechowicz, popierał powyższą inicjatywę. Powołanie do życia Ośrodka ABMK uchwałą Senatu Akademickiego KUL na posiedzeniu 20 grudnia tego roku było równoznaczne z utworzeniem nowego działu Biblioteki Uniwersyteckiej – Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych. We wspomnianych już i organizowanych przez Bibliotekę Uniwersytecką kursach specjalistycznych angażowali się ks. dr Władysław Smoleń z Tarnowa i ks. dr Stanisław Librowski z Włocławka. Natomiast podjęcie przez nich pracy na KUL-u jako wykładowców oraz dotychczasowa praca o. Gustawa, znanego bibliotekarza, dała uczelni fachowców mogących wspomagać organizowanie pracy wśród osób odpowiedzialnych za zbiory kościelne w Polsce. Tym samym obsada Ośrodka fachowymi siłami została zakończona. Pozostał problem locum, a tym samym rozpoczął się ostatni etap formowania się Ośrodka ABMK na naszej uczelni.

Dnia 2 X 1958 r. rektor KUL zwołał posiedzenie specjalnej komisji mającej określić funkcjonowanie Ośrodka ABMK oraz wytyczyć cele jego działalności. W wyniku prac Komisji Ośrodek stał się placówką naukową podległą rektorowi, natomiast na początku 1959 r. uchwałą Senatu Akademickiego Ośrodek ABMK został przekształcony w międzywydziałowy zakład uniwersytecki o charakterze naukowym i usługowym. W tej formie funkcjonował do 1 IX 2006 r. Jego siedziba mieści się od przełomu lat 1979/1980 w budynku uczelni przy ul. Chopina 29, gdzie dysponuje własnym lokalem⁴.

Celem Ośrodka jest gromadzenie, opracowywanie i mikrofilmowanie materiałów archiwalnych i starodruków dla potrzeb Uczelni i pracowników naukowych w ogóle. Opracowane zbiory mikrofilmuje i gromadzi w formie mikrofilmów w bibliotece zakładowej, która liczy obecnie ponad 4 tys. sygnatur. Korzystają z nich zainteresowane placówki naukowe w kraju i za granicą oraz kwerendziści indywidualni. Sporządza się ich ewidencję w postaci katalogów, sukcesywnie wydawanych w półroczniku w miarę prowadzonych prac. Ostatni numer 7 zamieścił tom 84 w 2004 r.⁵ Podjęte zostały także prace nad wydaniem całościowo-

³ M. Zahajkiewicz, *Ośrodek Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych w trosce o zbiory archiwalne Kościoła katolickiego*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 81 (2004) s. 7.

⁴ Tamże, s. 7.

⁵ B. Kumor, *Katalog mikrofilmów Ośrodka Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Nr 1*, ABMK, 6 (1963) s. 67-153, B. Kumor, *Katalog mikrofilmów Ośrodka Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Nr 2*, ABMK, 13 (1966) s. 171-268, B. Kumor, *Katalog mikrofilmów Ośrodka Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Nr 3*, ABMK, 24 (1972) s. 173-277, B. Kumor, *Katalog mikrofilmów Ośrodka Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Nr 4*, ABMK, 31 (1975) s. 283-380; J. Kania, *Katalog mikrofilmów Ośrodka Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim*

wego i samodzielnego katalogu mikrofilmów z naszej biblioteki zakładowej. Taki katalog przygotowuje pracownik naszej redakcji, mgr Artur Hamryszczak. W ten sposób gromadzimy bazę źródłową do prowadzonych badań i poszukiwań, która stanowi bibliotekę zakładową Ośrodka ABMK w postaci mikrofilmów.

W myśl postanowienia Episkopatu Polski Ośrodek powołany jest do sprawowania opieki metodyczno-naukowej nad archiwami, bibliotekami i muzeami kościelnymi w Polsce. Grupa inicjatywna od samego początku nie planowała powołania nadrzędnego organu kierowniczego w stosunku do jednostek kościelnych na terenie kraju. Zawsze respektowano przepisy prawa kanonicznego, przyznając rolę kierowniczą właściwym władzom kościelnym (diecezjalnym i zakonnym) nad archiwami, bibliotekami i muzeami. Swoją działalność prowadzi Ośrodek w oparciu o Statut, a ten w punkcie I, paragraf 3 mówi: „Zgodnie z postanowieniem Episkopatu Polski – Ośrodek jest powołany jednocześnie do zorganizowania i sprawowania opieki metodyczno-naukowej nad archiwami, bibliotekami i muzeami kościelnymi, tak diecezjalnymi jak i zakonnymi w Polsce”⁶. Temu celowi, który przyświecał jego twórcom, Ośrodek był i jest wierny na przestrzeni pół wieku.

Placówką kieruje dyrektor. Zarówno on, jak i referenci sekcji archiwalnej, bibliotecznej i muzealnej nie są pracownikami etatowymi. Ośrodkiem ABMK w przeszłości kierowali: ks. Eugeniusz Reczek SI – pierwszy kierownik; Witold Nowodworski – p. o. kierownika (1958) i referent ds. bibliograficznych (1959-1974); ks. Stanisław Librowski – p. o. kierownika (1958-1959) i redaktor *Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych* (1958-1993); ks. Józef Rybczyk – dyrektor (1959-1978); ks. Bolesław Kumor – sekretarz generalny (1960-1978) i dyrektor (1978-1979); ks. Zygmunt Zieliński – dyrektor (1979-1985) i ks. Marek Zahajkiewicz – dyrektor (od 1985-29 IX 2006).

Ośrodek zatrudnia aktualnie pięciu pracowników etatowych. Zajmuje cztery pomieszczenia na bibliotekę i czytelnię mikrofilmów, pracownię i laboratorium mikrofilmowe, pokój pracy twórczej. Osobne pomieszczenie zajmuje redakcja półrocznika *Archiwa Biblioteki i Muzea Kościelne*. Od zaistnienia tego półrocznika w 1959 r. założycielem jego i redaktorem był ks. Stanisław Librowski, którego staraniem ukazało się 60 tomów do 1993 r. Po nim redakcję przejął ks. dr Joachim Giela (wcześniej asystent redaktora 1983-1992), następnie ks. dr Stanisław Tylus (pracownik redakcji od 1993). Od 2001 r. funkcję redaktora naczelnego półrocznika pełni ks. dr Włodzimierz Bielak (pracownik redakcji od 1999). Do dziś ukazały się 84 tomy półrocznika⁷.

Nr 5, ABMK, 51 (1985) s. 5-115; M. Dębowska, *Katalog mikrofilmów Ośrodka Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim* Nr 6, ABMK, 67 (1997) s. 143-220, M. Dębowska, *Katalog mikrofilmów Ośrodka Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim* Nr 7, ABMK, 84 (2005) s. 5-71.

⁶ *Statut Ośrodka Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim*, Lublin 1960, s. 3.

⁷ W. Żurek, *Ośrodek Archiwów Biblioteki i Muzeów Kościelnych w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w służbie Kościoła, nauki i kultury polskiej*, w: *XX-lecie Biblioteki Parafialnej w Trzciance. Materiały z Sympozjum Bibliotecznego w dniu 15.11.2003 r.*, Trzcianka 2004, s. 43.

Ośrodek ABMK realizuje zadania statutowe na różnorodne sposoby. Sporządza ewidencję zbiorów archiwalnych, bibliotecznych i muzealnych oraz zabiega o kontakty z instytucjami odpowiedzialnymi za opiekę nad tymi zbiorami. Na miarę swoich możliwości podejmuje fachowe szkolenie pracowników archiwów, bibliotek i muzeów kościelnych. Czynił to poprzez organizowane szkolenia i podejmowane kursy specjalistyczne dla archiwistów i bibliotekarzy. W chwili obecnej szkolenie zawodowe odbywa się poprzez ogólnopolskie sympozja, organizowane od 1987 r. corocznie, w cyklu trzyletnim w Lublinie, poświęcone problematyce archiwalnej, bibliotecznej i muzealnej. W poszczególnych latach ich tematyka była następująca:⁸

- 1956 Nowoczesne sposoby porządkowania i prowadzenia archiwów kościelnych; nawiązanie wzajemnych kontaktów
- 1957 Zjazd archiwistów, bibliotekarzy i muzealników – stan zbiorów kościelnych (Jasna Góra)
- 1960 Kurs inwentaryzacji rękopisów średniowiecznych
- 1961 Kurs dla pracowników archiwów diecezjalnych i zakonnych
- 1963 Seminarium z zakresu muzealnictwa
- 1964 Konserwacja zbiorów sztuki i wyposażenia wnętrz kościelnych
- 1966 Zagadnienia techniki bibliotecznej
- 1967 Porządkowanie i opisywanie materiałów archiwalnych
- 1969 Jak prowadzić archiwa zakonne (dla siostr archiwistek)
- 1971 Ochrona obiektów sztuki kościelnej przed kradzieżą
- 1972 Aktualne potrzeby archiwów zakonnych i zgromadzeń zakonnych żeńskich
- 1974 Podstawy bibliotekarstwa oraz organizowania i prowadzenia bibliotek kościelnych
- 1975 Zagadnienia sztuki dawnej i współczesnej po II Soborze Watykańskim
- 1981 Problemy biblioteki teologicznej
- 1984 Konferencja dyrektorów archiwów diecezjalnych bilansująca stan i powojenne osiągnięcia tych placówek
- 1986 Aktualne problemy muzealnictwa kościelnego w Polsce
- 1987 Podstawowe procesy biblioteczne i bieżące zadania realizowane w księżnicach kościelnych w Polsce
- 1988 Konserwacja obiektów sztuki sakralnej
- 1989 Problemy konserwacji kościelnych zbiorów archiwalnych
- 1990 Problem konserwacji kościelnych zbiorów bibliotecznych
- 1991 Gromadzenie i kształtowanie zasobu w archiwach kościelnych
- 1992 Organizacja procesów gromadzenia zbiorów w bibliotekach kościelnych
- 1993 Gromadzenie zbiorów jako funkcja muzeum kościelnego
- 1994 Kancelaria i archiwum kościelne
- 1995 Opracowywanie zbiorów w bibliotekach kościelnych w Polsce
- 1996 Opracowywanie zbiorów w muzeach kościelnych w Polsce

⁸ Dębowska, *Ośrodek Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych*, s. 96-100.

- 1997 Komputeryzacja archiwów kościelnych w Polsce
- 1998 Opracowywanie rzeczowe zbiorów bibliotecznych
- 2000 Problemy archiwów parafialnych i klasztornych
- 2001 Problemy bibliotek parafialnych i klasztornych
- 2002 100-lecie Muzeum Archidiecezjalnego im. bł. Józefa Sebastiana Pelczara Biskupa w Przemyślu. Znaczenie muzeów parafialnych i klasztornych (w Przemyślu)
- 2003 Inwentaryzacja i udostępnianie zasobów w archiwach Kościoła katolickiego w Polsce
- 2004 Funkcje i zadania bibliotek kościelnych
- 2005 Muzea kościelne w 100-lecie działalności

Od szeregu lat drukujemy w naszym półroczniku referaty wygłoszone na organizowanych sympozjach. Ponadto redakcja daje prelegentom możliwość drukowania tekstów obszerniejszych od wygłoszonych na sesji. Dzięki temu zainteresowani czytelnicy mogą z danej publikacji uzyskać bogatszą informację.

Znaczącą działalnością Ośrodka ABMK jest reprodukcja, mikrofilmowanie i fotografowanie zbiorów archiwalnych, bibliotecznych i muzealnych. Jego współzałożyciele planowali zorganizowanie w Lublinie centralnego archiwum mikrofilmowego, obejmującego zbiory kultury ważniejszych instytucji kościelnych i państwowych. Wspomnianą akcją mikrofilmowania rozpoczęto w 1960 r. Początkowo z braku własnej pracowni mikrofilmowej korzystano z pracy technika i pracowni mikrofilmowej Biblioteki Uniwersyteckiej KUL. Po zorganizowaniu własnej pracowni mikrofilmowej w Ośrodku akcją mikrofilmowania objęto najcenniejsze zbiory kultury kościelnej przechowywane w archiwach, bibliotekach i muzeach. Główny nacisk położono jednak na mikrofilmowanie archiwaliów, rzadziej zbiorów bibliotecznych, a z tych ostatnich przeważnie muzykalia. Niestety, do dziś Ośrodek nie podjął kompleksowego mikrofilmowania zbiorów bibliotecznych, z przyczyn od niego niezależnych. Na ten stan rzeczy wpłynął m. in. brak zgody kierownictwa niektórych bibliotek, których księgozbiór nie był zinwentaryzowany, brak wyodrębnienia zbioru bibliotecznego ze struktury samego archiwum lub wreszcie lęk przed ewentualną utratą zbioru przekazywanego do zmikrofilmowania.

Ośrodek posiada zmikrofilmowane najcenniejsze zbiory biblioteczne: Ojców Paulinów na Jasnej Górze⁹, opactwa Ojców Cystersów w Krakowie-Mogile¹⁰, Ojców Benedyktynów z Tyńca pod Krakowem¹¹, Bożogrobców w Miechowie, Sióstr

⁹ Z tej biblioteki zmikrofilmowano 8 piętnastowiecznych rękopiśmiennych homiliarzy i kazań, brewiarzy, mszałów i komentarzy Pisma Świętego. B. Kumor, *Katalog mikrofilmów Ośrodka Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Nr 4*, ABMK, 31 (1975) s. 74.

¹⁰ Do nich należą 5 rękopisów muzycznych z XVIII w. Tamże, s. 367.

¹¹ Z opactwa tyńckiego zmikrofilmowano 2 starodruki XVII-wieczne o historii klasztoru tyńckiego i zakonie benedyktyńskim w Polsce. Kumor, *Katalog mikrofilmów Ośrodka Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych Nr 2*, s. 254.

Karmelitanek Bosych w Krakowie¹², Panien Klarysek w Krakowie¹³ i Starym Sączu, Sióstr Wizytek w Krakowie, Sióstr Benedyktynek w Przemyślu i Staniątkach¹⁴, Sióstr Norbertanek w Imbramowicach koło Miechowa¹⁵.

Pod koniec lat dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia pracownicy Ośrodka dokonali całościowej inwentaryzacji i spisu dwóch bibliotek kościelnych: Bożogrobców w Miechowie i Sióstr Norbertanek w Imbramowicach. W przypadku biblioteki Bożogrobców prace rozpoczął dr Ryszard Skrzyniarz. Obecnie kontynuowane są przez dr Marię Dębowską prace przygotowujące wybrane starodruki miechowskie do zmikrofilmowania.

Znaczącą dla Ośrodka ABMK jest podjęta w 1995 r. współpraca z klasztorem Sióstr Norbertanek w Imbramowicach, która trwa do dnia dzisiejszego z dłuższymi lub krótszymi przerwami. Ksieni tego klasztoru, s. Antonia Zaczyńska, zwróciła się z prośbą do kierownictwa Ośrodka o opracowanie i zmikrofilmowanie klasztornych zbiorów archiwalnych, bibliotecznych i muzealnych. Posiadany przez klasztor zasób archiwalno-biblioteczno-muzealny nie był znany szerszemu gronu badaczy, głównie z powodu braku katalogów tychże zbiorów oraz obowiązującej klauzury papieskiej.

Imbramowskie zbiory archiwalne zostały opracowane przez dr Marię Dębowską, która sporządziła ich katalog. Starodruki (w liczbie 685) z tamtejszej biblioteki skatalogował ks. dr Włodzimierz Bielak¹⁶, a zbiorami muzealnymi zajęła się dr Beata Skrzydlewska, wykładowca na katedrze Historii Sztuki Kościelnej w KUL. Kilka najcenniejszych woluminów muzycznych z Imbramowic zostały fachowo opracowane i zmikrofilmowane w naszym Ośrodku¹⁷.

Urzędowym organem Ośrodka ABMK jest półrocznik „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”¹⁸, którego do tej pory ukazały się 84 tomy. Założycielem

¹² Chodzi głównie o muzykalia (XVII-XIX w.) czyli zbiory kołęd, pastorałek, pieśni religijnych, kancjonałów i kantyczek. Do tej pory udało się zmikrofilmować prawie cały zbiór muzyczny krakowskiego karmelu. Tamże, s. 367-369.

¹³ To 5 muzykaliów (XVII-XIX w.) czyli zbiory kołęd i pastorałek oraz akompaniament do pieśni kościelnych. Tamże, s. 369-370.

¹⁴ Biblioteka opactwa w Staniątkach udostępniła do zmikrofilmowania zbiory muzyczne (XVI-XVIII w.): czyli 11 kancjonałów z nutami. B. Kumor, *Katalog mikrofilmów Ośrodka Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Nr 2*, ABMK, 31 (1975) s. 255-257.

¹⁵ M. Dębowska, *Katalog mikrofilmów Ośrodka Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Nr 7*, ABMK, 84 (2005) s. 58-62.

¹⁶ Po sporządzeniu kart bibliotecznych starodruków imbramowskich ks. Bielak udostępnił je Bibliotece Narodowej w Warszawie, która prowadzi centralny rejestr tychże.

¹⁷ Do nich należy antyfonarz z XIII w. składający się z dwóch części oraz gradual z 1343 r. z licznymi uluminacjami. Wymienione woluminy poddano renowacji w Pracowni Konserwacji Biblioteki Uniwersyteckiej KUL, zasponsorowane przez sekretarza Ośrodka ABMK. Ponadto zostały zmikrofilmowane antyfonarze (XVII-XIX w.), rytuały (XVIII w.), śpiewniki religijne (XVII-XVIII w.). W sumie zmikrofilmowano 40 pozycji z imbramowskiej biblioteki. Hamrysyczak, *Prace Ośrodka Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych w zakresie dokumentowania bibliotek klasztornych [w druku]*.

¹⁸ *Statut*, s. 4.

i pierwszym redaktorem czasopisma był ks. prof. Stanisław Librowski. W pierwszym zeszycie wydanym w 1958 r. redaktor czasopisma opisał nadzieje pokładane w tym czasopiśmie: „służąc archiwom, bibliotekom i muzeom kościelnym, niechaj ono przyczyni się chociaż w skromnej mierze do uporządkowania tych zbiorów i wydobywania z nich źródeł do poznania historii i kultury polskiej i katolickiej”¹⁹. Pismo to jest pomocne dla archiwistów, bibliotekarzy i muzealników oraz badaczy poszukujących źródeł do prowadzonych przez siebie badań naukowych. Dla potrzeb tych kwerendzistów w wydanych tomach umieszczono trzykrotnie bibliografię zawartości dotychczasowych tomów, dając tym samym dobry informator ich zawartości. Pierwsza obejmuje tomy 1-50 włącznie, druga tomy 51-60, trzecia tomy 61-81²⁰.

Na łamach czasopisma, zgodnie z jego profilem, publikowane są także katalogi archiwów²¹, bibliotek i muzeów kościelnych.

Półrocznik wydawniczy zamieścił także w przeszłości katalogi bibliotek, głównie klasztornych: kapucynów (Kraków, Krosno, Rozwadów, Sędziszów)²², jezuitów²³, cystersów (Szczyrzyc)²⁴, bernardynów²⁵, benedyktynek w Staniątkach²⁶ i Przemyślu²⁷.

O randze tego czasopisma niech świadczy fakt, że wpisane zostało na tzw. listę krajową i ok. 90 egzemplarzy wysłała Biblioteka Uniwersytecka tegoż na wszystkie kontynenty świata. Lista prenumeratorów krajowych i zagranicznych czasopisma zamyka się liczbą 400 osób²⁸.

Chociaż w mniejszym stopniu, ale Ośrodek w możliwy dla siebie sposób prowadzi prace badawcze nad muzeami kościelnymi. Ostatnio, dzięki owocnej współpracy z wspomnianą już dr Beatą Skrzydlewską, działalność statutowa

¹⁹ *Od Redakcji*, ABMK, 1 (1959) z. 1, s. 9.

²⁰ S. Librowski, *Bibliografia zawartości czasopisma ABMK Tomy 1-50*, ABMK, 52 (1986) s. 5-56; S. Librowski, *Bibliografia zawartości czasopisma ABMK Tomy 51-60*, ABMK, 60 (1991) s. 586-592; A. Hamryszczak, *Bibliografia zawartości czasopisma ABMK Tomy 61-81*, ABMK, 82 (2004) s. 5-30.

²¹ *Archiwum Diecezjalne we Włocławku. Oryginalne dokumenty samoistne z XIV wieku*, opr. S. Librowski, ABMK, 55 (1987) s. 5-99; *Katalog rękopisów archiwum klasztoru ojców reformatów w Bieczu*, opr. L. Nowak, Z. Pietrzyk, ABMK, 62 (1983) s. 269-312; M. T. Kudryk, *Inwentarz Archiwum Zgromadzenia Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej. Stara Wieś*, ABMK, 50 (1985) s. 3-431.

²² K. Gadacz, *Katalog rękopisów bibliotecznych Prowincji Krakowskiej zakonu OO Kapucynów*, ABMK, 7 (1968) s. 95-272.

²³ L. Grzebień, *Katalog starych druków Biblioteki Teologicznej Bobolanum (Polonica XVI w.)*, ABMK, 16 (1968) s. 243-278.

²⁴ R. Nir, *Rękopisy muzyczne Biblioteki OO. Cystersów w Szczyrzycu (katalog)*, ABMK, 37 (1978) s. 233-248.

²⁵ E. Lenart, *Katalog bernardyńskich rękopisów liturgicznych w Polsce od XV do XVIII wieku*, ABMK, 53 (1986) s. 103-274.

²⁶ W. Świerczek, *Katalog kancjonałów staniątteckich i pieśni*, ABMK, 41 (1980) s. 127-189.

²⁷ J. Jabłonkowska, *Rękopisy biblioteki sióstr benedyktynek w Przemyślu*, ABMK, 74 (2000) s. 65-144.

²⁸ Żurek, *Ośrodek Archiwu Biblioteki i Muzea Kościelne*, s. 45.

Ośrodka idzie także i w tym kierunku. Od dwóch lat prowadzone są prace nad wydaniem bogatego w ilustracje albumu poświęconego muzeom kościelnym w Polsce, zarówno diecezjalnym jak i zakonnym.

W 2002 r. zainicjowano w Ośrodku ABMK serię wydawniczą: Biblioteka Ośrodka ABMK w KUL. W tej serii ukazały się dotychczas trzy informatory o archiwach, bibliotekach i muzeach kościelnych w Polsce²⁹.

Znaczącą pozycję tej Biblioteki stanowi seria wydawnicza: *Wykazy osób z ksiąg parafialnych diecezji łuckiej do 1945 roku*, opracowana przez ks. Waldemara Witolda Żurka. Do tej pory ukazały się trzy tomy³⁰. Czwarty tom został złożony do druku. Planowane jest wydanie jeszcze tomu piątego. Materiałem do opracowania wymienionych tomów są szczątkowe archiwalia byłej diecezji łuckiej, w tym znaczna część ksiąg metrykalnych z XX w. Księgi te zachowały się jako oryginalne – pierwopisy pochodzące z urzędów parafialnych a także wtóropisy; kopie ksiąg (duplikaty), zachowane w formie ksiąg oprawnych, które były przekazywane do V sekcji statystycznej Kurii Biskupiej Łuckiej oraz raptularze.

Decyzją Senatu Akademickiego z dnia 17 III 2006 r. (652/III/3) Ośrodek Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych przemianowany został na Instytut Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych. Na miarę możliwości kadrowych i finansowych Instytut wypełnia powierzone mu zadanie w dziedzinie dokumentowania zbiorów kulturowych Kościoła katolickiego w naszej ojczyźnie. Jest to skromny wkład Instytutu w zachowanie i udostępnianie pracownikom naukowym, i nie tylko, tychże zbiorów w postaci mikrofilmów.

²⁹ *Archiwa Kościoła katolickiego w Polsce. Informator*, oprac. M. Dębowska, Kielce 2002; *Muzea Kościoła katolickiego w Polsce. Informator*, oprac. B. Skrzydlewska, Kielce 2004; *Biblioteki Kościoła katolickiego w Polsce. Informator*, oprac. W. W. Żurek, Kielce 2005.

³⁰ *Wykazy osób z akt parafialnych diecezji łuckiej do 1945 roku*, oprac. W. W. Żurek, t. 1-3, Lublin 2004-2006.